

Sygn. akt III USKP 26/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bielecki

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania (...) Przedsiębiorstwa K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
z udziałem zainteresowanych: A. K., Z. W.
o objęcie ubezpieczeniami społecznymi i podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17 lutego 2021 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odrzuca skargę kasacyjną i nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego strony pozwanej.

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania (...) Przedsiębiorstwa K. Spółki z o.o. w S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S., z udziałem A. K. i

Z. W. – oddalił apelację płatnika (odwołującej się Spółki) od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt VII U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołania Spółki od decyzji organu rentowego z dnia 13 listopada 2012 r. oraz z dnia 20 grudnia 2013 r. W decyzjach tych organ rentowy stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe) i ubezpieczenie zdrowotne Z. W., podlegającego ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (aktualnie: Dz.U. z 2020 r., poz. 266) jako pracownik u płatnika składek (odwołującej się Spółki) w okresach od 2000 r. do 2008 r. obejmuje kwoty szczegółowo wskazane w treści decyzji.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się Spółka zaskarżyła skargą kasacyjną. Pełnomocnik skarżącej w wykonaniu zobowiązania Sądu z dnia 8 stycznia 2019 r. wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia co do Z. W. stanowi kwota 1.069,02 zł. Ponadto – w ocenie pełnomocnika skarżącej – niniejsza sprawa jest sprawą o objęcie ubezpieczeniem społecznym i w związku z tym skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie, w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania - o oddalenie skargi kasacyjnej ubezpieczonego w całości oraz - o zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do treści przepisu art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o

przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjna przysługuje także w sprawach o odszkodowanie z tytułu wyrządzenia szkody przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem.

W rozpatrywanej sprawie skargę kasacyjną wniesiono od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), w którym za prawidłowe uznano decyzje pozwanego w sprawie podstawy wymiaru składek. Decyzje określały skarżącego jako płatnika na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Nie ma racji skarżąca Spółka, że niniejsza sprawa jest sprawą o objęcie ubezpieczeniem społecznym i w związku z tym skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Podstawą wyroku Sądu drugiej instancji, od którego wniesiono skargę kasacyjną, jest sytuacja objęta art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W sytuacji określonej w art. 8 ust. 2a tej ustawy jest tylko jeden tytuł ubezpieczenia, czyli pracowniczy, nie ma zatem odrębnego ubezpieczenia z umowy cywilnoprawnej. W przypadku ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie występuje odrębne (samodzielne) ubezpieczenie, lecz tylko jedno ubezpieczenie u pierwotnie zatrudniającego. O dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje zatem wartość przedmiotu zaskarżenia, czyli kwota dodatkowych składek - art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2019 r., I UZ 53/18, BSN-IPiUS 2019/3-4/57; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 32/16 i wyrok z 21 września 2017 r., I UK 370/16). Orzecznictwo Sądu Najwyższego co do wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest zgodne i utrwalone, co dotyczy też dopuszczalności skargi kasacyjnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, właśnie z uwagi na decydującą podstawę wymiaru składek, a nie odrębny tytuł ubezpieczenia. Znajduje potwierdzenie w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., III UZP 9/17. W uchwale podsumowano szereg orzeczeń uzasadniających tezę, że w sprawach dotyczących "przypisania pracodawcy podwyższonej składki" w wyniku zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej decyzja taka jest decyzją wymiarową i w związku z tym skarga

kasacyjna w takiej sprawie jest dopuszczalna w razie przekroczenia granicy wartości przedmiotu zaskarżenia określonej w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Nie istnieje zatem odrębny tytuł ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że w sytuacji, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.) skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. (pkt 1.). Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika organu rentowego o koszty postępowania kasacyjnego uwzględniając to, że w odpowiedzi organu rentowego na skargę kasacyjną płatnika nie przedstawiono stanowiska strony co do kwestii dopuszczalności skargi kasacyjnej (pkt 2. niniejszego postanowienia).